Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 625. Bonifacii Pap. V. Annus 8. Heraclii Imp. Annus 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

Visual Library

IESV CHRISTI ANNVS 625.

BONIFACII PAP. V. Annus 8. HERACLII IMP. Annus 16.

I. QVINTVS AN. BELLI PERSICI ROMANIS FELIX.

QVi ſequitur belli Perſici annus quintus, idemque Domini ſexcenteſimus vigeſimus quintus, Indictione decimatertia, Romanis felix illuxit; eluxitque eo magis diuina potentia, quo aduerſariorum conatus fortiores atque multipliciores apparuere: vt niſi diuinum auxilium Romano Imperio multipliciter affuiſſet, illud à barbaris penitus diſſipatum eſſet. Qui enim tam ſæpe tamque ignominioſe fugatum ſuac ſuperatum Coſthoes à Romanis vidit, omnes, quas tum valuit vires collegit, omnemque excogitauit artem, machinatuſque eſt conſilium, quo Imperatorem vna cum ſubiecto ipſi populo perderet. Quidnam agit? Conatur omnibus viribus conuertere bellum è Perſide in Romanum ſolum, vt æque cogeret Imperatorem in patriam reuerti, atque ſui tutari ſedem imperij: Quod vt præſtaret, init fœdus cum barbaris omnibus, quibus potuit ad inuadendam Conſtantinopolitanam vrbem, paciſciturque primis cum Auarum duce Romanis formidando Gaiano, homine perfido atque fidifrago; cuius fidei, recedens ab Vrbe, res Romanas, prolemque ſuam Heraclius commendarat. Solicitat inſuper Bulgaros atque Sclauos ſiue Sclauinos, omneſque ſimul barbaros permouet ad inuadendam capiendamque ipſam vrbem regiam Conſtantinopolim; aliaq; inſuper in Imperatorem comparat damna atque diſcrimina, & multiplices parat interitus. Sed quomodo ab iis omnibus eum Deus eripuit, videamus, relegentes ipſos Græcorum Annales à Theophane primum [a] editos & ab Anaſtaſio Latinis datos, à Cedreno vero Græcis in compendium redactos: ex quibus omnibus ſimul omni fide conſcriptis nos iſta reddimus æque fideliter hiſce verbis:

a Theoph. an. 16. Heracl. Imp. & eod. an. Ced.

II.

Anno decimoſexto Imperij Heraclij Coſrhoes Perſarum Rex nouam fecit militiam prælium initurus, peregrinos & ciues & ſeruos, ex omni natione facta electione, coaceruans. Qua delectione Sain tradita Prætori, alia quinquaginta millia ex phalange Sarbaræ electa tollens, huic ſociauit, nominauitque illos Chryſolocas, quaſi aureum cuneum, & hos aduerſus Imperatorem direxit. Porro Sarbaram cum reliquo exercitu ſuo Conſtantinopolim miſit, quatenus Hunnos, qui eſſent in Occidente, quos Auares vocant, cum Bulgaribus & Sclauinis atque Gepidibus concordia ſociarent, ſicq; aduerſus vrbem Conſtantinopolitanam properarent, & hanc vnanimiter obſiderent.

BARBARI COLVNT ADVERSVS ROM. IMPERIVM.

Cum autem hoc didiciſſet Imperator, exercitum ſuum tripliciparte diuidens vnam ex illis præmittit ad cuſtodiam vrbis: aliam tradita Theodoro fratri, contra Sain bellare præcepit: humiliore ſibi parte retenta, in Lazicam properat regionem, & in ipſa degens, Turcos ab Oriente, quos Gazaros vocant, in auxilium aduocat. Sed audi mira, quæ iſta ab Imperatore ita bene diſpoſita ſecuta ſunt:

III. GRANDO CONTERIT HOSTES.

Sain Coſrhois primarius dux pollens ſelectiſſimis copiis, iiſdemq; (vt dictum eſt) pro excellentia aureis nominibus nominatis peruenieus ad fratrem Imperatoris Theodorum, bellauit contra eum. Deo autem per interceſſionem ſemper laudabilis Dei genitricis opitulante, bello commiſſo, grando intra magnitudinis contra barbaros cecidit, eorumque plurimos percuſſit: at vero Romana acies tranquillitate aeris potita eſt. Vertunt autem Romani Perſas, & interficiunt multitudinem copioſam. Hoc comperto, Coſrhoes iraſcitur contra Sain: qui ex multo animi mœrore ægrotans, mortuus eſt. Cuius corpus ſale conditum Coſrhoes ad ſe iuſſit afferri, quod plurimis reddit confoſſum vulneribus, hic finis potentiſſimi ducis, per quem Coſrhoes ſicut prius ſe conſecuturum perfectam victoriam exiſtimabat. Accedunt his alia feliciſſima, dum mouent per Imper. Orientales Turci, qui Gazari dicebantur, à tergo Perſarum regnum inuadunt: quod in Annalibus ita deſcribitur:

Porro Gazari, diſruptis Caſpiis portis, Perſidem adeunt in Regionem Adraphigæ vna cum ipſorum duce Ziebil, qui dignitate ſecundus à Gaiano Principe erat: & quæcunque loca peragrabant, tum Perſas deprædabantur, tum ciuitates & villas igni tradebant. Profectus vero obuiam Heraclius Imperator, iiſdem occurrit à Lazica. Ziebil autem ipſo viſo accelerans, complectitur eum collo, & adorat eum, Perſis eius ciuitatis inſpicientibus. Vniuerſus autem populus Turcorum in terram cadentes, omnes proni ſuper faciem extenſi, Imperatorem eo honore venerabantur, qui excederet morem conſuetum: ſimiliter & principes eorum ſuper ſaxa concidentes, eodē ſchemate procidunt. Obtulit autem & Ziebil filium ſuum primogenitum Imperatori, eiuſque ſermonibus delectatus, tam vultum; quam prudentiam eius admiratur. Electiſq; Ziebil quadraginta millibus virorum fortium, dedit Imperatori in auxilium: porro ipſe reuerſus eſt in regionem ſuam. His Imperator acceptis, ſtatim contra Coſrhoem procedit. IV. Magna quidem Dei benignitate actum eſt, vt cum omnes, qui in Occidente eſſent barbari, rebellarent aduerſus Imperatorem, vt ciuitatem regiam obſiderent, qui etiam in Oriente fortiſſimi populi ſponte cum validis copiis præſto eſſent ipſi Imperatori, & in Coſrhoem moleſtiſſimi. Sed quid actum à barbaris Conſtantinopolim inuadentibus, audiamus. Sic enim pergit auctor:

V.

At vero Sarbaras Coſrhou dux Chalcedonem properans, Auareſq; Thraces vrbi appropinquantes, hanc depopulari parant, multis machinis aduerſus eam commotis: ideoq; & nauium ſcalptarum ex Iſtro flumine multitudine infinita delata, ſinum repleuerunt maris. Decem ſane dies vrbem obſidentes bellum terra mariq; gerunt, Domini virtute pariter & cooperatione, necnon & intemeratæ Dei genitricis, & virginis Mariæ interceſſionibus ſuperati ſunt: ambo vero terra marique ingenti numero ſuis magno cum dedecore diſceſſerunt. Vigebat tunc quidem Conſtantinopoli, poſt omnipotentis Dei primarium honorem, cultus Deiparæ Virginis, cui ab ipſis Conſtantini temporibus eadem vrbs dedicata, eiuſque nomine appellata eſt ciuitas Virginis. Quamobrem & Conſtantinopolitani ciues omnes ipſam Dei genitricem enixius inuocare ſoliti erant, ſicut & Heraclium feciſſe apparet, eiuſque ope tam grandia confeciſſe, quæ diximus, atque hoc eodem anno à Theodoro ſuperatum robuſtiſſimum Perſarum exercitum patrtemq; à tot leonibus faucibus inhiantibus vrbem ereptam. Ex quibus ſingulis diſcant duces exercitus, quibus debeant niti e ſuperis petitis auxiliis, & pollere viribus, eamque conciliare ſibi obtinentem cuncta ſemper à Deo precibus ſuis Dei genitricem Mariam.

VI.

Ne autem inanis hæc fiducia videretur de ope Mariæ Virginis; diuinitus factum eſt, vt non ſolum obſeſſi id perſpicuo intelligerent, ſed etiam hoſtes ipſi ſentirent perciperentur damno: nam audi, quæ à Cedreno narratur. *Tale enim*, inquit, *quippiam hoſtibus accidit. Viderunt barbari prima luce, cum ſol oriretur, mulierem quandam illuſtrem eunuchis comitatam, porta Blachernarum exeuntem (erat namque à Blachernis Deiparæ templum à Conſtantinopolitanis frequentari ſolitum) quam cum Heraclij opinarentur vxorem eſſe, & ad ſuum Principem ob mariti abſentiam in pace petendæ cauſa, tranſitum ei conceſſerunt; ſubſequentem ex vrbe hominum turbam ipſi adorturi. Vt vero foſſa auſtium egreſſam, ea mox ad Regem viderunt, inſecuti ſunt eam vſque ad locum, cui Petræ ſaxi nomen eſt; vbi cum fere iam eſſent aſſecuti, illa tum ſe ex oculis & conſpectu eorum euanuit. Ipſi autem tumultu concitati inter ſe congreſſi, ad veſperam vſque mutuo ſtrages ediderunt. Mane inſequentis diei dux cauſam inquirens, quod tantam ſuorum partem inteſtino conflictu periiſſe videret, turpiter damnum retulit; tamque claſſis ab obſidione recepit; quam dominus rerum ſuarum in Euxino mari oborta tempeſtas ita afflixit, vt perpaucæ ſuis redierint. Sarbaras, tametſi hæc ei moleſta acciderant, tamen Chalcedonis non ſoluit: ſed hyemauit ibi populans tranſmarina, & vrbes euertens.* hæc ibi. Quæ autem geſta ſunt per Heraclium Imperatorem vna cum Turcis aduerſus Coſrhoen progredientem, in ſequentem annum Annales reiiciunt, noſque ſuo loco de his agemus. Sic igitur hoc adeo præclaris de hoſtibus diuino præſidio acceptis victoriis, clauſus eſt præſens annus quintus Perſici belli.

Dum

VII. Dum hæc agantur in Oriente, Deus vbique mirabilis, in Occidentali Eccleſia Catholica nouæ plantationis ad multiplices futuras propagationes ſpem concitat[a]: Hoc ſiquidem anno ad Anglos Boreales, quibus præerat Rex Eduinus, porta aperta eſt prædicationi S. Paulini Epiſcopi Eboracenſis, cum ad eas gentes ſuſcepit feliciter Apoſtolatum. Fuerat iam ante Paulinus miſſus à ſancto Gregorio Papa vna cum Mellito, Iuſto, atque Ruffiniano (vt teſtatur Beda[a]) cum monitus fuiſſet ab Auguſtino, ad ingentem meſſem nouis opus eſſe meſſoribus: poſtea autem, hoc videlicet anno, à Iuſto Archiepiſcopo Epiſcopus eſt ordinatus, vt idem Beda[b] pluribus in locis profitetur: ex quibus corrigas, quod in eiuſdem auctoris reperitur epitome, ipſum à Iuſto Epiſcopum ordinatum anno Domini ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo: quòd potius hoc anno factum eſſe, idem auctor diſertis verbis profitetur, etiam cum ad calculum reuocat annos, quibus ſedit, dum agit de obitu eius. Etenim cum anno ſexcenteſimo quadrageſimo quarto eum eſſe defunctum aſſirmet ſexto Idus Octobris[c], tradatque ſediſſe annos decem & nouem, & menſes duos, ac dies viginti vnum; conſtetque inſuper ex eodem auctore[d], ipſum conſecratum eſſe Epiſcopum duodecimo Calendas Auguſti: plane aſſerere cogimur, hoc anno ipſum creatum eſſe Epiſcopum. His iam de tempore ſatis elucidatis, quonam modo aperta ſit ei ianua ad annuntiandum gentibus illis Euangelium, ex eodem auctore Beda dicendum erit, qui ita rei geſtæ narrationem aggreditur[e]:

VIII. *Rex*, inquit, *genti* Nordanhumbrorum, hoc eſt, Anglorum Aquilonarium ob flumen Humbrum ita dictorum, *occaſio fuit percipiendæ fidei, quod præfatus Rex eius Eduino cognatione iunctus eſt Regibus Cantuariorum, accepta in coniugem Edelberga filia Edelberti Regis, quæ alio nomine Tate vocabatur. Huius conſortium cum primò ipſe miſſis procis, à fratre eius Eadbaldo, qui tunc regno Cantuariorum præerat, peteret: reſponſum eſt, non eſſe licitum, Chriſtianam virginem Pagano coniugem dari, ne fides & ſacramenta cœleſtis Regis conſortio profanarentur, Regis, qui veri Dei cultus eſſet prorſus ignarus. Quæ dum Eduino verba nuncij referrent, promiſit ſe nihil omnino modo contrarium Chriſtianæ fidei, quam virgo colebat, eſſe facturum: quin potius permiſſurum, vt fidem cultumque ſuæ religionis cum omnibus, qui ſecum veniſſent, viris ſiue fœminis, ſacerdotibus ſeu miniſtris, more Chriſtiano ſeruaret. Neque abnegauit ſe etiam eamdem ſubiturum eſſe religionem, ſi tamen examinata à prudentibus ſanctior ac Deo dignior poſſet inueniri. Itaque promittitur virgo, atque Eduino mittitur, & iuxta quod diſpoſitum fuerat, ordinatur Epiſcopus vir Deo dilectus Paulinus, qui cum illa veniret, eamque & comites eius, ne Paganorum poſſet ſocietate pollui, quotidiana exhortatione, & ſacramentorum cœleſtium celebratione confirmaret. Ordinatus eſt autem Paulinus Epiſcopus à Iuſto Archiepiſcopo ſub die duodecima Calendarum Auguſtarum, anno ab incarnatione Domini ſexcenteſimo vigeſimo quinto, & ſic cum præfata virgine ad Regem Eduinum quaſi comes copulæ carnalis aduenit, ſed ipſe potius toto animo intendens, vt gentem, quam adibat, ad agnitionem veritatis aduocaret, iuxta vocem Apoſtoli[f], vni viro virginem caſtam exhiberet Chriſto.*

IX. *Cumque in eam prouinciam veniſſet, laborauit multùm, vt & eos, qui ſecum venerant, ne à fide deficerent, Domino adiuuante contineret, & aliquos (ſi forte poſſet) de Paganis ad fidei gratiam prædicando conuerteret. Sed ſicut Apoſtolus ait[g] (quamuis multo tempore illo laborante in verbo) Deus ſæculi huius excæcauit mentes infidelium, ne eis fulgeret illuminatio Euangelij gloriæ Chriſti.* hucuſque Beda de rebus geſtis à Paulino hoc anno, reliqua in annum ſequentem reijciens, eadem narraturus: cuius nos veſtigia aſſectamur. Iſtæc autem cum reſciuiſſet ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Bonifacius Pontifex ſuperſtes adhuc, cum ſui eſſe muneris intelligeret, vniuerſis orbis Eccleſiis, ſaluti que omnium hominum animarum proſpicere: è veſtigio litteras dedit ad ipſum Regem Eduinum, hortans eum ad idolorum cultum relinquendum, Deique veri religionem fidemque ſuſcipiendam. Extant ipſæ quidem à Beda recitatæ his verbis[h].

Viro glorioſo Eduino Regi Anglorum Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei.

Licet ſummæ Diuinitatis potentia humanæ locutionis officiis explanari non valeat: quippe quæ ſui magnitudine ita inuiſibili atque inueſtigabili æternitate conſiſtit, vt eam nulla ingenij ſagacitas, quanta ſit, comprehendere diſſerereque ſufficiat: quia tamen eius humanitas ad inſinuationem ſui reſeratis cordis ianuis, quæ de ſemetipſa proferantur, ſecreta humanis mentibus inſpiratione clementer infundit, ad annunciandam vobis plenitudinem fidei Chriſtianæ, ſacerdotalem curauimus ſolicitudinem prorogare: vt perinde Chriſti Euangelium, quod Saluator noſter omnibus præcepit gentibus prædicari, veſtris quoque ſenſibus inſerentes, ſalutis veſtræ remedia propinemus. Supernæ igitur maieſtatis clementia, quæ cuncta ſolo verbo præceptionis ſuæ condidit & creauit, cœlum videlicet, & terram, mare, & omnia, quæ in eis ſunt (diſpoſitis ordinibus, quibus ſubſiſterent) coæterni Verbi ſui conſilio, & ſancti Spiritus vnitate diſpenſans, hominem ad imaginem & ſimilitudinem ſuam ex limo terræ plaſmatum conſtituit, eique tantam præmij prærogatiuam indulſit, vt eum cunctis præponeret, atque ſeruato termino præceptionis, æternitatis ſubſiſtentia præmuniret. X. BONIFACII PAPÆ AD EDVINVM REGEM EPISTOLA.

Hunc ergo Deum Patrem, Filium, & Spiritum ſanctum, quod eſt indiuidua Trinitas, ab ortu Solis vſque ad occaſum humanum genus, quippe vt creatorem omnium atque factorem ſuum, ſalutifera confeſſione fide veneratur & colit: cui etiam ſummitatis imperij rerumque poteſtates ſubmiſſæ ſunt: quia eius diſpoſitione omnium prælatio regnorum conceditur. Eius ergo bonitatis miſericordia, totius creaturæ ſuæ dilatanda ſubſidiis, etiam in extremitate terræ poſitarum gentium corda frigida ſancti Spiritus feruore, in ſui quoque agnitione mirabiliter eſt dignata ſuccendere.

Quæ enim in glorioſi filij noſtri Audobaldi Regis, gentiumque ei ſuppoſitarum illuſtratione clementia Redemptoris fuerit operata, plenius ex vicinitate locorum veſtram gloriam coniicimus cognouiſſe. Eius ergo mirabile donum & in vobis certa ſpe cœleſtis longanimitate conferri confidimus: cum profectò glorioſam coniugem veſtram, quæ veſtri corporis pars eſſe dignoſcitur, æternitatis præmio per ſacri baptiſmatis regenerationem illuminatam agnouimus. Vnde præſenti ſtylo glorioſitati vos adhortandos cum omni affectu intimæ charitatis curauimus: quatenus abominatis idolis, eorumque cultu, ſpretiſque fanorum fatuitatibus, & auguriorum deceptibilibus blandimentis, credatis in Deum Patrem omnipotentem, eiuſque Filium Ieſum Chriſtum, & Spiritum ſanctum: vt credentes à diabolicæ captiuitatis nexibus, ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis cooperante potentia, abſoluti, æternæ vitæ poſſitis eſſe participes. XI.

Quanta autem reatitudinis culpa teneantur adſtricti hi, qui idololatriarum perniciosiſſimam ſuperſtitionem colentes amplectuntur, eorum, quos colunt exempla perditionis inſinuant. Vnde de eis per Pſalmiſtam dicitur[i]: Omnes Dij gentium dæmonia, Dominus autem cœlos fecit. Et iterum[k]: Oculos habent, & non vident: aures habent, & non audiunt: nares habent, & non odorabunt: manus habent, & non palpabunt: pedes habent, & non ambulabunt. Similes ergo efficiantur his, qui ſpem ſuæ confidentiæ ponunt in eis. Quomodo enim iuuandi, quamlibet poſſunt habere virtutem ij, qui ex corruptibili materia, inferiorum etiam ſuppoſitorumque tibi manibus conſtruuntur, quibus videlicet artificium humanum accommodans, eis inanimatam membrorum ſimilitudinem contuliſti: qui, niſi à te moti fuerint, ambulare non poterunt, ſed tamquam lapis in vno loco poſitus, ita conſtructi, nihilque intelligentiæ habentes, ipſaque inſenſibilitate obruti, nullam neque lædendi, neque iuuandi facultatem adepti ſunt? Qua ergo mentis deceptione eos deos, quibus vos ipſi imaginem corporis tradidiſtis, colentes ſequamini, iudicio diſcreto reperire non poſſumus. i Pſal. 95. k Pſal. 113.

XII. *Vnde oportet vos, ſuſcepto ſigno ſanctæ Crucis, per quod humanum genus redemptum eſt, execrandæ diabolicæ verſutiæ ſupplantationem, qui diuinæ bonitatis operibus inuidus æmulùſque conſiſtit, à cordibus veſtris abiicere; iniectiſque manibus hos, quos hactenus materiæ compage vobis deos fabricaſtis, confringendos diminuendoſque ſummopere procurate. Ipſa enim eorum diſſolutio, corruptioque, quæ numquam viuentem ſpiritum habuit, nec ſenſibilitatem à ſuis factoribus potuit quolibet modo ſuſci-*

pere, vobis patenter inſinuet: quod nihil erat, quod catenus colebatis, dum profectò meliores vos, qui ſpiritum viuentem à Domino percepiſtis, eorum conſtructione nihilominus exiſtatis: quippe quos Deus omnipotens ex primi hominis, quem plaſmauit, cognatione deductos, per ſecula innumerabilibus propaginibus pullulare conſtituit. Accedite ergo ad agnitionem eius, qui vos creauit; qui in vobis vitæ inſufflauit ſpiritum; qui pro veſtra redemptione Filium ſuum vnigenitum miſit, vt vos ab originali peccato eriperet, & ereptos de poteſtate diabolicæ nequitiæ cœleſtibus præmiis muneraret.

Suſcipite verba prædicatorum, & Euangelium Dei, quod vobis annunciant: quatenus credentes (ſicut ſæpius dictum eſt) in Deum Patrem omnipotentem, & in Ieſum Chriſtum eius Filium, & Spiritum ſanctum, & inſeparabilem Trinitatem, fugatis dæmoniorum ſenſibus, expulſaque à vobis ſollicitatione venenoſi & deceptibilis hoſtis, per aquam & Spiritum ſanctum renati, ei, cui credideritis, in ſplendore gloriæ ſempiternæ cohabitare eius opitulatione & munificentia valeatis. Præterea benedictionem protectoris veſtri beati Petri Apoſtolorum principis vobis direximus, id eſt, camiſiam cum ornatura in auro vna, & lena Ancyriana vna: quod petimus, vt eo benignitatis animo gloria veſtra ſuſcipiat, quo à nobis noſcitur deſtinatum. hucuſque Bonifacius ad Eduinum Anglorum Regem nondum Chriſtianum. *Ad coniugem quoque eius Edelburgam* (ſubdit Beda a) *huiuſmodi litteras idem Pontifex miſit:* quibus iſte inerat præfixus titulus:

a Beda li. 2. c. 11.

XIII. Exemplar epiſtolæ beatiſſimi & Apoſtolici Bonifacii Papæ vrbis Romæ, directæ Edelburgæ Reginæ Eduini Regis.

Bonifac. Papæ ad Edelburgam Reginam epiſtola.

Dominæ glorioſæ filiæ Edelburgæ Reginæ Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei.

Redemptoris noſtri benignitas humano generi, quod pretioſi ſanguinis ſui effuſione à vinculis diabolicæ captiuitatis eripuit, multa prouidentia, quibus ſaluaretur, propinauit remedia: quatenus ſui nominis agnitionem diuerſo modo gentibus innoteſcens, Creatorem ſuum ſuſcepto Chriſtianæ fidei agnoſcerent ſacramento: quod quidem in veſtræ gloriæ ſenſibus cœleſti collatum munere myſtica regeneratio veſtræ purgationis patenter innuit. Magno ergo largitatis Dominicæ beneficio mens noſtra gaudio exultauit, quod ſcintillam Orthodoxæ Religionis in veſtri dignatus eſt conuerſione ſuccendere; ex qua re non ſolum glorioſi coniugis veſtri, immo totius gentis ſuppoſitæ vobis intelligentiam in amorem ſui faciliùs inflammaret.

Didicimus namque, referentibus his, qui ad nos glorioſi filij noſtri Audobaldi Regis laudabilem conuerſionem nunciantes peruenerunt, quod etiam veſtra gloria, Chriſtianæ fidei ſuſcepto mirabili ſacramento, piis & Deo placitis iugiter operibus enitеſcat; ab idolorum etiam cultu, ſeu fanorum, auguriorumque illecebris ſe diligenter abſtineat, & ita in amore Redemptoris ſui immutata deuotione perſiſtens inuigilet, vt ad dilatandam Chriſtianam fidem inceſſabiliter non deſiſtat operam commodare. Cumque de glorioſo coniuge veſtro paterna charitas ſolicitè perquiſiſſet, cognouimus, quod eatenus abominandis idolis ſeruiens, ad ſuſcipiendam vocem prædicatorum ſuam diſtulerit obedientiam exhibere.

Qua ex re non modica nobis amaritudo congeſta eſt, ab eo, quod pars corporis veſtri ab agnitione ſummæ & indiuiduæ Trinitatis remanſit extranea. Vnde paternis officiis veſtræ glorioſæ Chriſtianitati noſtram commonitionem non diſtulimus conferre, adhortantes, quatenus diuinæ inſpirationis imbuta ſubſidiis importunè & opportunè agendum non differas, vt & ipſe, Saluatoris noſtri Domini Ieſu Chriſti cooperante potentia, Chriſtianorum numero copuletur, vt perinde intemerato ſocietatis fœdere iura teneas maritalis conſortij. Scriptum namque eſt b*: Erunt duo in carne vna. Quomodo namque vnitas vobis coniunctionis ineſſe dici poterit, ſi à veſtræ fidei ſplendore, interpoſitis deteſtabilis erroris tenebris, remanſerit ille alienus?*

a 11. 19.

XIV. *Vnde orationi continuò inſiſtens, à longanimitate cœleſtis clementiæ illuminationis illius beneficia impetrare non deſinas: vt videlicet, quos copulatio carnalis affectus vnum quodammodo corpus exhibuiſſe monſtratur, hos quoque vnitas fidei etiam poſt huius vitæ tranſitum in perpetua ſocietate conſeruet. Inſiſte ergo, glorioſa filia, & ſummis conatibus duritiam cordis ipſius religioſa diuinorum præceptorum inſinuatione mollire ſummopere dematura, infundens ſenſibus eius, quantum ſit præclarum, quod credendo ſuſcepiſti myſterium; quantumve ſit admirabile, quod renata præmium conſequi meruiſti. Frigiditatem cordis ipſius ſancti Spiritus annunciatione ſuccende: quatenus amoto torpore pernicioſiſſimi cultus, diuinæ fidei calor eius intelligentiam tuarum exhortationum frequentatione ſuccendat: vt profectò ſacræ Scripturæ teſtimonium per te expletum indubitanter præclareat: Saluabitur* c *vir infidelis per mulierem fidelem. Ad hoc enim miſericordiam Dominicæ pietatis conſequuta es, vt fructum fidei creditorumque tibi beneficiorum Redemptori tuo multiplicem reſignares. Quod equidem, ſuffragante præſidio benignitatis ipſius, vt explere valeas, aſſiduis non deſiſtimus precibus poſtulare.* c 1. Cor. 7.

His ergo præmiſſis, paternæ vobis dilectionis exhibentes officia, hortamur, vt nos (reperta portitoris occaſione) de his, quæ per vos ſuperna potentia mirabiliter in conuerſione coniugis veſtri ſubmiſſæque vobis gentis dignatus fuerit operari, proſperis quantocyus nuncijs reueletis: quatenus ſolicitudo noſtra, quæ de veſtri veſtrorumque omnium animæ ſalute optabilia deſiderанter expectat, vobis renunciantibus releuetur; illuſtrationemque diuinæ propitiationis in vobis diffuſam opulentius agnoſcentes, hilari confeſſione largitori omnium bonorum Deo, & beato Petro Apoſtolorum principi vberes meritò gratias exoluamus. Præterea benedictionem protectoris veſtri beati Petri Apoſtolorum principis vobis direximus, id eſt, ſpeculum argenteum, & pectinem eburneum inauratum: quod petimus, vt eo benignitatis animo gloria veſtra ſuſcipiat, quo à nobis noſcitur deſtinatum. hactenus ad Reginam Bonifacius Papa. Quomodo autem vir eius Eduinus Rex fidei Chriſtianæ ſuſcipiendæ admodum refractarius, vrgentibus malis tandem reliquit idola, atque demum effectus eſt Chriſtianus, ſuo loco dicturi ſumus.

XV. Cæterùm in hunc vſque annum Bonifacium Papam perueniſſe, ex recitatis eius litteris, & ſignificatione temporis ordinationis Paulini, poſt quam illæ ſcriptæ noſcuntur, certum eſt: ex quibus eos corrigas, qui eiuſdem Pontificatui tribuunt annos duntaxat quinque, & paulo amplius, quem hoc anno vigeſima quinta die menſis Octobris vita functum eſſe, Anaſtaſius tradit, cum videlicet ſediſſet annos ſeptem, menſes decem, dies vnum. Porrò de rebus ab eo geſtis ex pluribus hæc tandem ab eodem Anaſtaſio referuntur:

XVI. *Hic conſtituit, vt nullus traheretur ab Eccleſia, qui ad eam* confugiſſet, renouans ſcilicet antiquos canones atque decreta prædeceſſorum. *Inſuper hic conſtituit, vt acolythus non præſumat reliquias ſanctorum martyrum leuare, ſed tantum presbyter. Inſuper hic conſtituit, vt in Laterani acolythus non baptizaret cum diacono, ſed ſubdiaconi ſequentes. Hic perfecit cœmiterium ſancti Nicodemi, & dedicauit illud. Erat enim ſanctus mitiſſimus ſuper omnes homines, & miſericors. Hic clerum amauit, rogamque integram clero ſuo dedit,* donationem videlicet, ita dictam ab erogando. *Qui defunctus ſepultus eſt ad beatum Petrum Apoſtolum die vigeſima quinta menſis Octobris.*

Et paulo poſt: *Hic fecit ordinationes duas per menſem Decembrem, creauit presbyteros viginti ſeptem, diaconos quatuor, Epiſcopos per diuerſa loca numero viginti nouem. Et ceſſauit Epiſcopatus eius menſes ſex, & dies decem & octo.* hæc apud Anaſtaſium, at pauca quidem & exilia reſpectu aliorum, quæ nobis ob inopiam ſcriptorum remanſerunt obſcura: qui enim tanta polleret probitate, præſtantiora quidem peregiſſe, mihi facile perſuadeo. Fuerunt enim ſilentio planè ſepulta, quæ his temporibus geſta ſunt cum ſchiſmaticis in Italia conſtitutis, & alia huiuſmodi plura.

Ex antiquis monumentis emerſit vna cum aliis antiquis inſcriptionibus eiuſdem Bonifacii epitaphium, quod ipſi inſcripſit eius ſucceſſor Honorius Papa, ita enim ſe habet d:

Cur titulata diu torpuerunt iura ſepulchri,
Et populi nullus perſtrepuit gemitus?
Segnities non culpa fuit, quicunque requiris,
Nam dolor incluſus plus lacerare ſolet.
Pande dolor gemitum, meritiſque quieſce beatis,
Vt liceat ſummi geſta referre Patris,

Hic vir ab exortu Petri eſt nutritus ouili,
Sed meruit ſanctis paſtor adeſſe gregis.
*Pura fides Hominis voti * mandata benignus*
** Extitiam Chriſti cantibus hymniſonis,*
Simplicitas ſapiens viuax ſolertia ſimplex.
Serpentina fuit ſimplicitate vigens.
Cumque quaterdenos compleret Presbyter annos,
Sed a ſenectutis metas tamen alma fuit.
Culmen Apoſtolicum coluit tres ferme per annos,
Perfectum numerum terque quaterque gerens.
Hoc tibi pro meritis ſucceſſor Honorius amplis
Marmore conſtruxit munus Epitaphij.

Item aliud æ:

Da mentem gemitum ſingulti Roma doloris,
Plena ſacerdotis luctibus egregij,
Cur? quoniam deflere ſolet mens acta periclis,
Plebsque orbata pius inſuper officiis.
Hic vir inacceſſus tenuit contraria factis,
Hæc documenta boni moribus apta ſuis.
Mitis in aduerſis poſitus rebuſque ſecundis
Omnia grata ferens, altera preſſa tenens
Præuenit, ne nata forent delicta viritim,
Orta tamen fecit cum pietate graui.
Inuiamque bonus Bonifacius inde vocatus,
Propria lucra putans publica ſubſidia
Munificus, ſapiens, caſtus, ſincerus, & æquus,
Iſta hactenus ſunt pia ſuffragia.
*Nam viduis apex pupillorumque * falanges,*
Cantantumque chorus dux tibi lucis erit,
Inſequitur poſt fata ſuis mors ſaucia telis,
Reſpiciens mortuum vincere poſſe virum.
Culmen Apoſtolicum quinque & bis menſibus annis
Rexit, & ad magni culmen honoris abit.

IESV CHRISTI ANNVS 626.

Honorii Pap. Annus 1. — Heraclii Imp. Annus 17.

I. SEXCENTESIMVS vigeſimus ſextus Domini annus adeſt, Indictione decima quarta; quo decima tertia die menſis Maii Honorius Campanus ex patre Petronio, Conſulari homine, creatus eſt Romanus Pontifex, laudatiſſimus ipſe quidem apud Anaſtaſium habetur: res autem ab eo geſtas, annis ſingulis, quibus peractæ eſſe noſcuntur, in medium afferemus, eaſdemq; omni fide probatas. Quod vero ſextus hic numeretur annus belli Perſici: quomodo à Romanis, diuino imperato auxilio, bene pugnatum eſt aduerſus Perſas, ex Theophane dictum ſcriptore omnium antiquiore, atque Cedreno, & aliis, his paucis verbis:

II. *Anno decimo ſeptimo, hyeme in Perſidem Heraclius cum Turcis ingreſſus, improuiſo Coſrhoen perterruit. Sed Turci hyemem ac crebras Perſarum excurſiones ægre ferentes, neque tolerandis ærumnis parem ſe Imperatori præbere ſuſtinentes, paulatim ex caſtris dilabi, tandemque vniuerſi, deſertis Romanis, domum reuerti cœperunt. Tum Imperator ſuos ita eſt allocutus: Videtis, fratres, neminem nobis adeſſe velle, præter vnum Deum, & quæ eum ſine ſemine peperit, Virginem, Id eo ſit, vt cœlitus nobis miſſo auxilio, in nobis ac omnibus ipſe ſuam demonſtret potentiam.* ita tum quidem magna fide pollens Heraclius, nec ſane fruſtra, vt declarauit euenta: hoc namque anno ſuperato nouo præpoſitis à Coſrhoe electo duce nomine Razate, ipſum Coſrhoem in anguſtum valde redegit. Incenſis enim pluribus caſtris, aliiſque locis obuiam poſitis, pridie Idus Decembris collatis ſignis, aduerſus Razatem prælium iniit, in quo cum ipſe Imperator, tum ex aduerſo Razates in prima acie (vt in re maximi momenti) pugnarunt, tam nimirum, quorum altera prima acies præualeret, eo victoriam vniuerſi exercitus inclinaturam.

III. Heracl. vincit Perſas, et fugat Coſrhoen. Enituiſſe tunc quidem in pugna virtutem Imperatoris, ita iidem Græcorum produnt Annales: *Pridie ſane Idus Decembris geſtum eſt bellum; & ante omnes proſiliens Imperator, principi Perſarum exercitus occurrens, diuina virtute, Deique genitricis opitulatione hunc deiecit*, aliosque ab Imperatore cæſos addant; ipſum vero Imperatorem, vulnerato equo, in diſcrimen adductum, ictibus plurimis ſcuto repulſis; factumque tandem, vt victoria à Romanis ſtaret glorioſa admodum, vtpote incruenta, cæſis nimirum ex Romanis dumtaxat numero quinquaginta, vulneratis nonnullis, ex quibus poſtea decem tantum mortui ſunt: potituſque tunc fuit Heraclius opimis ſpoliis Razatis, nimirum auratis armis; quod totum Deo, Deique genitrici, quam in auxilium totius belli adſciuerat Imperator, tributum eſt.

Pugnatum autem tradunt à primo mane vſque ad horam nonam. Sed licet Romani victores extiterint; haud tamen à reliqua hoſtium parte fuga captata eſt; quæ ſe recepit in caſtra, expectans vniri cum ſuperuenientis copiis à Coſrhoe miſſis. At Imperator bene vſus occaſione victoriæ contra Coſrhoen feſtinauit, quem haud admodum longe abeſſe ſciret. Sed ipſe ſuorum clade cognita, expeditus ad fugam, inde receſſerat, relictis palatiis campeſtribus, quibus ad delicias vtebatur, vbi animalium diuerſorum viuaria reperta ſunt; quibus potitus Heraclius, ex illis pauit exercitum. Hæc vſque ad Calendas Ianuarias facta produntur: quæ vero poſt hæc ſequuta ſunt, ſuo loco anno ſequenti, quo contigerunt, reddenda erunt. Celebraſſe autem Natalem diem Domini cum exercitu Imperatorem iiſdem in locis abſque timore, ſed ſumma cum tranquillitate Deo gratias agentem, iidem produnt Annales. Iſtum adeo felicem nactum eſt finem bellum anni huius, cum Deus ipſe (vt conteſtatus eſt Imperator) vna cum Dei genitrice Maria in caſtris adeſſet Romanis opitulaturus.

IV. Coſrhoes à ſuis patitur ignominiam. Præceſſerat iſta quidem confeſſio Anaſtaſii Perſæ iam religione Chriſtiani atque profeſſione monachi: hoc namque anno Cæſareæ eſt tentus à prouinciæ Præſide, qui à Coſrhoe miſſus præfectus erat in Palæſtinam, quam ſuo Imperio adiecerat. Fuit plane celebre eiuſmodi certamen martyris, totique Chriſtiano orbi conſpicuum, hocque anno cœptum, ſequenti vero conſummatum. Magna quidem diuini conſilii diſpenſatione actum eſt, vt cum ſæuiſſimus ac maxime impius Coſrhoes nulla iam conditione accepturum ſe Romanos ad pacem legatis ad hoc miſſis ante reſponderit, niſi Chriſto abnegato, omnes Perſarum colerent idola; ipſe audiret Perſas incipere eſſe Chriſtianos, & opus eſſe iam ipſum in ſuos animaduertere, quod facti tunc Chriſtiani, eſſent ſuperſtitionis patriæ deſertores, & confeſſores ſpontanei, vbique præcones nominis Chriſti: ex quibus quidem ſpecies reddita eſt priorum temporum, cum Gentiles Imperatores quo magis inſanirent aduerſus Chriſtianos, eo copioſior multitudo ex gentibus ipſis conuerteretur ad fidem. Ne autem egregium certamen martyrum, quo pariter Coſrhoen, diuerſo tamen modo, vinci contigit, obuolutum ingrato ſilentio præteriſſe videamur, qui tot Imperatoris prælia per ſex annos integros recenſuimus; hic ipſum ex eorum Actis deſcribere operæpretium exiſtimamus.

V. Debet autem inprimis meminiſſe lector primo anno Perſici belli hunc ipſum nobilem Perſam Anaſtaſium, de quo eſt ſermo, iam plene redditum Chriſtianum, initiatumque monaſticis inſtitutis in monaſterio S. Anaſtaſii apud Hieroſolymam poſito vitam monaſticam coluiſſe, ibique adeo profeciſſe, vt cum virtutum omnium culmen propemodum attigiſſet, quod reliquum ſibi eſſe videretur, optarit pro Chriſti nomine vitam quoque profundere, impellente ad hoc eum diuino Spiritu, quo agebatur & mouebatur pariter, præcedentibus ſignis haud dubiis illis quidem, quibus monitus contulit ſe Cæſaream Palæſtinæ. Qui enim cum Syriam ſuperiorem etiam Palæſtinam ſibi ſubegerat Coſrhoes, haud eam dimiſerat, ſed Præſidem illi prouinciæ præfecerat con-